

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 09 » « 09 » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ НАСИЛЬСТВА

для студентів

спеціальності 053 Психологія

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія

спеціалізації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02166554
Начальник відділу
експертизи якості освіти
Програма № 0430/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
«   » 20 22

Київ – 2022

Розробник:

Цюман Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Цюман Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик

Протокол від 29.08.2022 р. № 9
Завідувач кафедри (Оксана СЕРГЕЄНKOBA)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія)

29.08.2022 р.
Керівник освітньої програми (Олеся СТОЛЯРЧУК)

Робочу програму перевірено

01.09.2022 р.
Заступник декана (Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	5
Семестр	9	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	50	104
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - забезпечити формування професійної компетентності студентів, та їх готовності до здійснення професійної діяльності у сфері попередження насильства та жорстокого поводження щодо особистості.

Завдання курсу:

- знайомство студентів із особливостями психосоціальної роботи з попередження будь-яких форм насильства та жорстокого поводження;
- формування професійних умінь у сфері протидії насильства;
- відпрацювання ефективних психотехнік у роботі психолога з виявлення насильства, наслідками насильства та ідентифікації жертв насильства.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологія насильства» забезпечує формування таких **загальних та фахових компетентностей**:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК12. Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.
- СК13. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.
- СК14. Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологія насильства» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання**:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПР16. Надавати кваліфіковану психологічну допомогу особистості у кризовому стані для активізації ресурсів її життєстійкості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Діалектика насильства у сучасній науці							
Тема 1. Насильство як соціально-психологічна деструкція	4	4					
Тема 2 Домашнє та гендерно обумовлене насильство	14		4				10
Модульний контроль	2						
Разом	20	4	4				10
Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства							
Тема 3. Онтологія фізичного та економічного насильства	4	4					
Тема 4. Протидія фізичному та економічному насильству	14		4				10
Модульний контроль	2						
Разом	20	4	4				10
Змістовий модуль 3. Феномен психологічного насильства							
Тема 5. Соціально-психологічна природа психологічного насильства	4	4					
Тема 6. Психологічна робота з жертвами психологічного насильства	19		4				15
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4				15
Змістовий модуль 4. Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства							
Тема 7. Проблема сексуального насильства на сексуального зловживання над особистістю	4	4					
Тема 8. Психотехніки попередження сексуального насильства	19		4				15
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4				15
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	16	16				50

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Діалектика насильства у сучасній науці							
Тема 1. Насильство як соціально-психологічна деструкція	15	2					13
Тема 2 Домашнє та гендерно обумовлене насильство	15		2				13
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства							
Тема 3. Онтологія фізичного та економічного насильства	15	2					13
Тема 4. Протидія фізичному та економічному насильству	15		2				13
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 3. Феномен психологічного насильства							
Тема 5. Соціально-психологічна природа психологічного насильства	15	2					13
Тема 6. Психологічна робота з жертвами психологічного насильства	15		2				13
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 4. Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства							
Тема 7. Проблема сексуального насильства на сексуального зловживання над особистістю	15	2					13
Тема 8. Психотехніки попередження сексуального насильства	15		2				13
Разом	30	2	2				26
Підготовка та проходження контрольних заходів	–						
Усього	120	8	8				104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Діалектика насильства у сучасній науці

Лекція 1-2. Насильство як соціально-психологічна деструкція (4 год.)

Сутність і специфіка насильства на міжпарадигмальному рівні. Феноменологія насильства. Основні різновиди та ознаки насильства.

Основні поняття теми: насильство, віктимологія, феномен насильства, жорстоке поводження.

Семінарські заняття 1-2. Домашнє та гендерно обумовлене насильство (4 год.)

Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства

Лекція 3-4. Онтологія фізичного та економічного насильства (4 год.)

Онтологічні складові фізичного насильства. «Обличчя Крона» та «Піфагорова акусма». Конструктивізм про фізичне насильство та інші прояви девіантної поведінки. Зміст фізичного насильства та його оцінка суспільством. Психофізіологічні риси кривдника (агресора).

Основні поняття теми: причини економічного насильства, ознаки та симптоми фізичного насильства, жертва та кривдник.

Семінарські заняття 3-4. Протидія фізичному та економічному насильству (4 год.)

Змістовий модуль 3. Феномен психологічного насильства

Лекція 5-6. Соціально-психологічна природа психологічного насильства (4 год.)

Violence та abuse в психології. Феномен абьюзера в сучасних психологічних дослідженнях. Психологічний абюз та поганий настрій. Чинники агресивної поведінки особистості. Психологічні риси абьюзера та ситуації насильства. Ознаки абьюза в відносинах.

Основні поняття теми: violence, abuse, агресивна поведінка, ознаки психологічного насильства.

Семінарські заняття 5-6. Психологічна робота з жертвами психологічного насильства (4 год.)

Змістовий модуль 4. Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства

Лекція 7-8. Проблема сексуального насильства на сексуального зловживання над особистістю (4 год.)

Психологічні механізми посягання на сексуальну недоторканість особистості. Сексуальне зловживання дитиною. Сексуальне насильство в родині. Чинники сексуального насильства. Комерційна сексуальна експлуатація дитини. Ознаки та форми сексуального насильства.

Основні поняття теми: інцест, зґвалтування, дії сексуального характеру.

Семінарські заняття 7-8. Психотехніки попередження сексуального насильства

(4 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	8	2	20	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			54		54		54		54
Максимальна кількість балів: 216									
Розрахунок коефіцієнта: $216:60 = 3,6$									

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом			17		17		17		17
Максимальна кількість балів: 68									
Розрахунок коефіцієнта: $68 : 60 = 1,13$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Таблиця 6.2.1

Карта самостійної роботи студента денної форми навчання

№ з/п	Назва теми/завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Діалектика насильства у сучасній науці			
1	Тема 2. Домашнє та гендерно обумовлене насильство Завдання: визначити та занотувати різницю між домашнім та гендерно обумовленим насильством	10	5
Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства			
2	Тема 4. Протидія фізичному та економічному насильству Завдання: створити власну типологію агресивної поведінки, яка спричинює фізичне та економічне насильство	10	5
Змістовий модуль 3. Феномен психологічного насильства			
3	Тема 6. Психологічна робота з жертвами психологічного насильства Завдання: створити власну типологію осіб, які найчастіше страждають від психологічного насильства	15	5
Змістовий модуль 4. Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства			
4	Тема 8. Психотехніки попередження сексуального насильства Завдання: створити та описати власний перелік психотехнік попередження сексуального насильства щодо дитини	15	5
Разом		50	20

Карта самостійної роботи студента заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми/завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Діалектика насильства у сучасній науці			
1	Тема 2. Домашнє та гендерно обумовлене насильство Завдання: 1) визначити та занотувати різницю між домашнім та гендерно обумовленим насильством; 2) визначити та проаналізувати наслідки домашнього насильства для: постраждалої особи, кривдника, суспільства	13	10
Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства			

2	Тема 4. Протидія фізичному та економічному насильству Завдання: 1) створити власну типологію агресивної поведінки, яка спричинює фізичне та економічне насильство; 2) детально опишіть ЧОТИРИ приклади ситуацій економічного насильства щодо особистості та проаналізуйте їх.	13	10
Змістовий модуль 3. Феномен психологічного насильства			
3	Тема 6. Психологічна робота з жертвами психологічного насильства Завдання: 1) створити власну типологію осіб, які найчастіше страждають від психологічного насильства; 2) розв'язати психологічні задачі	13	10
Змістовий модуль 4. Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства			
4	Тема 8. Психотехніки попередження сексуального насильства Завдання: 1) створити та описати власний перелік психотехнік попередження сексуального насильства щодо дитини; 2) визначити та проаналізувати механізми зваблення дітей, які використовують кривдники	13	10
Разом		104	40

Критерії оцінювання самостійних робіт

Самостійні роботи виконуються у ЕНК «Психологія насильства, 5 курс, ЕКПС, денна». Максимальна оцінка за кожну роботу – 5 балів.

Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність	2
Відсутність помилок	1
Обсяг виконання завдань роботи	1
Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо)	1
Всього	5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються у вигляді тестування в ЕНК «Психологія насильства, 5 курс, ЕКПС, денна».

Кожна модульна контрольна робота (n=4) складається із питань закритого типу: 8 простих питань, 8 питань середнього рівня складності та 9 складних питань. Загальна кількість питань – 25. Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі). Максимальна кількість балів – 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Семестровий контроль проводиться у вигляді підсумкового тестування (екзамен) (тест розміщений у ЕНК навчальної дисципліни за посиланням: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=667311>)

Підсумковий тест включає випадкові питання різного рівня складності за всіма змістовими модулями:

- 13 питань рівня А (прості питання);
- 13 питань рівня Б (питання середнього рівня складності);
- 14 питань рівня В (складні, пошукові питання).

У підсумковому контролі використовуються такі види тестових завдань:

- з вибором відповіді «Так / Ні»,
- з вибором однієї правильної відповіді,
- з вибором двох або трьох правильних відповідей,
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень,
- на встановлення послідовності.

Оцінка за підсумковий тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів. Надається лише одна спроба для проходження тесту. Оцінка автоматично генерується системою Moodle та виводиться на екран відразу по завершенню тестування.

Таблиця 6.4.1

Критерії оцінювання відповіді студента у підсумковому тестуванні (екзамен)

Рівень	Кількість балів	Значення рівня
Відмінний	38-40	Виставляється при наявності правильних відповідей на майже всі питання з різним рівнем складності. Студент демонструє ґрунтовне знання матеріалу, його розуміння. Чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні наукової термінології
Добрий	25-37	Виставляється при достатньому рівні обізнаності студентів у відповідях на запитання. В цілому студент демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу питань, але допускає незначні помилки при перевірці знань. Правильно відповідає на більшість запитань
Задовільний	11-24	Виставляється при неповному володінні навчальним матеріалом. Студент демонструє фрагментарність у знаннях, частково неправильно відповідає на запитання, недостатньо орієнтується у основних поняттях навчальної дисципліни
Незадовільний з можливістю повторного складання	1-10	Виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом. Студент допускає помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основних поняттях та змісті дисципліни. Повторне перескладання екзамену можливе за умови належного самостійного доопрацювання

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Психологічні аспекти природи насильства.
2. Зарубіжні та вітчизняні психологи про природу насильства.

3. Проблема насильства та агресії у сучасних наукових дослідженнях.
4. Соціально-психологічні самопочуття особистості та насильство.
5. Насильство та контроль поведінки особистості.
6. Наслідки насильства на розвиток особистості.
7. Типологія насильства та характер насильницьких дій.
8. Фізичне насильство та його форми.
9. Ознаки фізичного насильства.
10. Причини фізичного насильства.
11. Фізичне насильство та психічний стан і поведінка особистості.
12. Психологічне насильство та психічне здоров'я особистості.
13. Особистісні форми психологічного насильства.
14. Форми вираження психологічного насильства.
15. Індикатори психологічного насильства.
16. Феномен «погрози застосування насильства».
17. Економічне насильство та його особливості.
18. Форми економічного насильства.
19. Причини та наслідки економічного насильства.
20. Сексуальне домагання та сексуальне насильство.
21. Сексуальне зловживання щодо дитини.
22. Причини та наслідки сексуального насильства.
23. Психологічна травма, як наслідок сексуального насильства.
24. Різниця між домашнім та гендерно обумовленим насильством.
25. Типологія жертв домашнього насильства.
26. Трикутник Карпмана та проблема насильства.
27. Цикл насильства.
28. Прояви насильства в родині.
29. Психотехніки попередження сексуального насильства.
30. Психологічні аспекти протидії фізичному, економічному та психологічному насильству.

6.6. Шкала відповідності оцінок (подати без змін)

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Психологія насильства» для студентів спеціальності 053 Психологія, освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія, денної форми навчання

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Діалектика насильства у сучасній науці	Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства	Феномен психологічного насильства	Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства
К-сть балів за модуль	54 бали	54 бали	54 бали	54 бали
Теми лекцій	Насильство як соціально-психологічна деструкція	Онтологія фізичного та економічного насильства	Соціально-психологічна природа психологічного насильства	Проблема сексуального насильства на сексуального зловживання над особистістю
Кількість балів	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали
Теми семінарських занять	Домашнє та гендерно обумовлене насильство	Протидія фізичному та економічному насильству	Психологічна робота з жертвами психологічного насильства	Психотехніки попередження сексуального насильства
Кількість балів	22 бали	22 бали	22 бали	22 бали
Самостійна робота	Визначити та занотувати різницю між домашнім та гендерно обумовленим насильством	Створити власну типологію агресивної поведінки, яка спричинює фізичне та економічне насильство	Створити власну типологію осіб, які найчастіше страждають від психологічного насильства	Створити та описати власний перелік психотехнік попередження сексуального насильства щодо дитини
Кількість балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 216 Коефіцієнт для переведення у 100-бальну шкалу – 3,6			

8. Навчально-методична картка дисципліни «Психологія насильства» для студентів спеціальності 053 Психологія, освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія, заочної форми навчання

Разом: 120 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 104 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Діалектика насильства у сучасній науці	Психологічні аспекти фізичного та економічного насильства	Феномен психологічного насильства	Соціально-психологічні аспекти сексуального насильства
К-сть балів за модуль	17 балів	17 балів	17 балів	17 балів
Теми лекцій	Насильство як соціально-психологічна деструкція	Онтологія фізичного та економічного насильства	Соціально-психологічна природа психологічного насильства	Проблема сексуального насильства на сексуального зловживання над особистістю
Кількість балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Домашнє та гендерно обумовлене насильство	Протидія фізичному та економічному насильству	Психологічна робота з жертвами психологічного насильства	Психотехніки попередження сексуального насильства
Кількість балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів
Самостійна робота	Визначити та занотувати різницю між домашнім та гендерно обумовленим насильством	Створити власну типологію агресивної поведінки, яка спричинює фізичне та економічне насильство	Створити власну типологію осіб, які найчастіше страждають від психологічного насильства	Створити та описати власний перелік психотехнік попередження сексуального насильства щодо дитини
Кількість балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	-	-	-	-
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 68 Коефіцієнт для переведення у 100-бальну шкалу - 1,13			

9. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Максимова Н. Ю. Соціально-психологічні аспекти проблем насильства / Н. Ю. Максимова, К.Л. Мілюгіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – С.25-36.
2. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 352 с.
3. Сексуальне насильство над дітьми: причини, наслідки, профілактика: ін-форм.-метод. посібник / автори-упоряд.: Цюман Т. П., Малієнко Ю. М.; за заг. ред. Цюман Т. П. – К.: ФОП Пономаренко Я. М. – 2011. – 76 с.
4. When Children Disclose Sexual Abuse. By Jane Lefkowitz, LICSW – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.socialworktoday.com/archive/exc_082712.shtml.

Додаткова література:

1. Дубровська Є. В. Психологічна реабілітація дітей, які зазнали сексуального насильства: посіб. до навч. відео-курсу / Дубровська Є. В. – К.: ВГО «Жіночий консорціум України», 2015. – 44 с.
2. Журавель Т. В. Соціально-педагогічна робота з профілактики насильства щодо дітей / Т. В. Журавель // Соціальна педагогіка: навч. посібник / за заг. ред. О. В. Безпалько; авт. кол. О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко та ін. – К.: Академвидав, 2013. – С. 197–209.
3. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
4. Hein S. Emotional Abuse : [Електронний ресурс]/ S. Hein. – Режим доступу: <http://eqi.org/eabuse1.htm>
5. Hamarman, S. and W. Bernet. Evaluating and reporting emotional abuse in children: Parent- based, action-based focus aids in clinical decision-making / S. Hamarman, W. Bernet // Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry. – 2000. – No39(7) – P. 928–930.

10. Додаткові ресурси (за наявності)

1. <https://tydyvy.com/video/DyIDKIU>
2. <https://moyezdorovya.com.ua/psychologichne-nasylstvo-6-naslidkiv-pro-yaki-treba-znaty/>
3. <https://life.pravda.com.ua/society/2017/08/25/226022/>
4. <https://genderindetail.org.ua/season-topic/genderne-nasilstvo/zubatenko-134061.html>
5. <https://dt.ua/family/movchannya-yagnyat-abo-pravda-pro-emociyne-nasilstvo-297010.html>
6. <https://inspired.com.ua/ideas/tips/chek-list-psychologichne-nasylstvo-u-vidnosynah/>
7. <https://tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/pro-trikutnik-karpmana-var-to-znati-vsim-xto-xoche-mati-shhaslivu-simyu/>